

ΠΡΟΣΦΟΡΟ ΕΔΑΦΟΣ ΒΡΗΚΕ Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Αναστολή πτήσεων για 8 μήνες

ΑΠΟΣΤΟΛΗ:

Γιάννης Ε. Διακογιάννης

ΛΙΣΑΒΩΝΑ

Το πρώτο βήμα για την εκτόνωση της έντασης στην Κύπρο φαίνεται να πραγματοποιήθηκε χτες, μετά την αποδοχή από την ελληνοκυπριακή πλευρά αμερικανικής πρότασης για οκτάμηνη αναστολή πτήσεων μαχητικών αεροσκαφών πάνω από το νησί.

Η ΑΝΑΣΤΟΛΗ στην οποία συμφωνή και η Αθήνα, όπως τονλάχιστον ανέφερε ο Κυπριός κυβερνητικός εκπρόσωπος Γ. Κασουλίδης, θα υπάρξει εφόσον δεβιάσει και η τουρκική πλευρά προβεί ταυτοχρόνως σε ανάλογη ενέργεια για τις παρόμοιες πτήσεις τουρκικών μαχητικών προς το ψευδοκράτος του Ντενκτάς.

Στόχος της αμερικανικής πλευράς είναι να βοηθήσει στην αποκλιμάκωση της έντασης στην Κύπρο που θα επιτρέψει την έναρξη νέου γύρου συνομιλιών Κληρίδη - Ντενκτάς για το Κυπριακό, όπως δήλωσε η ίδια κυπριακή πηγή. Συνομιλίες που αναμένεται να αρχίσουν τους πρώτους μήνες του 1997.

Τη δήλωση περί αναστολής των πτήσεων έκανε χτες το βράδυ προς τους Έλληνες δημοσιογράφους, στη Λισαβόνα, ο εκπρόσωπος Τύπου της Κυπριακής Δημοκρατίας Γιάννης Κασουλίδης, ο οποίος τόνισε ότι το μορατόριουμ αυτό θα υπάρξει μόνον εφόσον υπάρξει πρόοδος στο Κυπριακό και εφόσον η τουρκική αλλά και η τουρκοκυπριακή πλευρά επιδείξουν καλή θέληση.

ΟΙ ΕΠΑΦΕΣ

Στην ενημέρωση που έγινε στους Έλληνες δημοσιογράφους από την κυπριακή κυβέρνηση, επισημάνθηκε ότι οι σχετικές συζητήσεις έγιναν χτες εδώ στη Λισαβόνα αφενός μεταξύ του κ. Αλ. Μιχαηλίδη (υπουργού

Ο Πρωθυπουργός με τον Ολλανδό επίτροπο κ. Βαν ντεν Μπουκ

Εξωτερικών της Κύπρου) και του κ. Τζον Κάβανο (υπευθύνου Νοτιοανατολικής Ευρώπης του Στέιτ Ντιπάρτμεντ) και αφετέρου μεταξύ των κ.κ. Κ. Σημίτη - Γ.Α. Παπανδρόπου και Γ.Λ. Κληρίδη - Αλ. Μιχαηλίδη. (Ο κ. Γ. Παπανδρόπου επρόκειτο να συναντηθεί σήμερα το πρωί με τον Αμερικανό διπλωμάτη κ. Κάβανο).

Σύμφωνα πάντοτε με την ενημέρωση αυτή, η τουρκική πλευρά είχε ζητήσει (πάντοτε με μεσοκλιματική την αμερικανική κυβέρνηση) το μορατόριουμ αυτό να κρατήσει για ένα χρόνο (Ιανουάριος '97 - Ιανουάριος '98). Η κυπριακή κυβέρνηση, όμως, αντιπρότεινε οι πτήσεις να σταματήσουν για 8 μήνες, ώστε να μπορεί να ελέγχεται αν υπάρχει πρόοδος στο Κυπριακό, με δεδομένο μάλιστα ότι δεν υπάρχουν προγραμματισμένες πτήσεις ελληνικών μαχητικών από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Στο μεταξύ, και ενώ η σχετική ενημέρωση έγινε από την κυπριακή και όχι την ελληνική πλευρά, ο υπουργός Τύπου Δημήτρης Ρέππας, ο οποίος

δράσεται στη Λισαβόνα, σε συνέντευξη του στον Απελευθέρω της Κύπρου δήλωσε ότι «το πρόβλημα του ενιαίου αμυντικού χώρου - με οποιονδήποτε τρόπο - δεν μπορεί να τερθεί υπό διαπραγμάτευση» και τόνισε: «Η πλευρά της κυπριακής κυβέρνησης όσο και η Ελλάδα έχουν προτείνει την ολοκλήρωση - θα μου επιτρέψετε να πω - των πρωτοβουλιών για τη διασφάλιση της ειρήνης, της σταθερότητας και της ηρεμίας με την αποστρατιωτικοποίηση του νησιού».

«Σαν οποιονδήποτε κίνημα», πρόσθεσε, «έχει στόχο να διασφαλίσει ένα σημερινό στάτους, χωρίς να υπάρξει ένταση και αβεβαιότητα στις σχέσεις στην περιοχή. Νομίζω ότι δεν πρόκειται να πετύχει τον στόχο της. Γιατί στόχος μας είναι να πάψει να υπάρχει κατοχή στην Κύπρο».

Πάντως, η κυπριακή κυβέρνηση, που αποδέχεται την αμερικανική πρωτοβουλία, υπό την προϋπόθεση πάντα να υπάρξει πρόοδος στο Κυπριακό, επισημαίνει, διά του κυβερνητικού εκπροσώπου τους, ότι η Τουρκία πρέπει άμεσα να σταματήσει τις προκλήσεις.

Συναντήσεις με τους Βαλκάνιους ηγέτες

ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ και το Κυπριακό υπήρξαν κύριο θέμα των συναντήσεων που είχε η ελληνική αντιπροσωπεία (Κ. Σημίτης, Γ. Παπανδρόπου και Α. Ρέππας) με χώρες - μέλη του ΟΑΣΕ στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής. Μάλιστα, η ελληνική πλευρά έβριχε τη δυνατότητα αυτό το... χωρίς των σχεδόν 280 διμερών επαφών, να προβάλλει τη θέση της: το θεσμικό καθεστώς που διεπεί «και καθορίζει τα καθήκοντα, τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις των πλήρων και των ανωδωμένων μελών της Αντι-κοινοπραξίας Ένωσης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να αλλάξει». (Η Ελλάδα είναι πλήρες μέλος και η Τουρκία ανώδωτος).

Βεβαίως, η ελληνική αντιπροσωπεία είχε και άλλη μια ευκαιρία κατά τη χθεσινή ημέρα. Στις συναντήσεις - συζητήσεις με τον Μπέρνι (Αλβανία), τον Κονσταντίνσκου (Ρουμανία), την Μπόνκοβιτς (Βουλγαρία), τον Αθάνη (Ισπανία), τον Γουττές (Πορτογαλία), τον Κουτλέριο (ΑΕΕ), αλλά και στις ολιγόλεπτες επαφές με Μπρούτλαντ (Νορβηγία), Πρόντι (Ιταλία), Ρίχφιντ (Αγγλία), Σολάνι (ΝΑΤΟ) προέβλεπε τις ελληνικές θέσεις για σταθερότητα στα Βαλκάνια και αποφυγή οποιασδήποτε έντασης στο Κοσσυφοπέδιο, τον σεβασμό των διεθνών συνθηκών και των συμφωνιών, αλλά και την αποδοχή από τους «μεγάλους» των θέσεων και των προκλήσεων της Αθήνας εν όψει της Διακυβερνητικής.

Ο ΝΤΕΜΠΕΛ

Ο Τούρκος πρόεδρος Σουλέϊμάν Ντεμρέλ, ο οποίος δρασκώτατα και στην ιδιότητα Διευκτήτη του Ελευθέρου (1975) γνωρίζοντας τις διαθέσεις αντιθέτως στον ΟΑΣΕ και τις 3 απώλειες που υπάρχουν, «έπιασε» με αυτές στη χθεσινή ομιλία του, κάνοντας μια γενική αναφορά σε θέματα «δημοκρατίας, ειρήνης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων». Δεν μίλησε καθόλου για τα προκλήματα ασφαλείας στο Αιγαίο ή την Κύπρο και φυσικά δεν έκανε καμία νύξη για το κοινοτικό πρόβλημα, αφήνοντας την εντύπωση, για έναν φινιράκι που δεν γνωρίζει καλά την περιοχή, να νομίζει ότι δεν συμβαίνει τίποτα.

Σήμερα, τελευταία ημέρα της Διάσκεψης της Λισαβόνας, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, εκτός από έναν δεύτερο κύκλο επαφών που θα έχει με Ευρωπαίους ηγέτες, θα μιλήσει στους 54 συνιδρυτές του, του ΟΑΣΕ, αμέσως μετά τον Γκαλγκρόφ και τον Κληρίδη και θα εντάξει τις γνωστές θέσεις της κυβέρνησης για τα ελληνοτουρκικά, την Κύπρο και τη Διακυβερνητική, στα πλαίσια μιας τοποθέτησης που θα αφορά συνολικά στη σταθερότητα και την ασφάλεια στην Ευρώπη. Συνάντηση, πάντως, με τους Τούρκους και τους Σκοπιανούς (Ντεμρέλ, Γκαλγκρόφ) δεν θα γίνει, όπως αρχικώς είχε ειπωθεί και όπως κατηγορηματικά δήλωσε χτες ο υπουργός Αντιληρωτικής Εξωτερικών, Γιώργος Παπανδρόπου. «Το πολύ να υπάρξει μια τυπική χειραίτη», είπε χαρακτηριστικά.